

ТҮРКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫ

АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ

ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК СТУДЕНТТЕРДИН ОКУУ ЖАЙГА ТАПШЫРУУ, КАБЫЛДАНУУ ЖАНА КАТТАЛУУ ШАРТТАРЫ

Окууга тапшыра турган абитуриенттер тууралуу

Өлкө ичинен жана чет өлкөдөн тапшыргандардын арыз-документтери Ардахан университетинин расмий веб сайтынын (www.ardahan.edu.tr) ÜBYS – Menü – Uluslararası Öğrenci Sınavı Başvurusu шилтемеси аркылуу кабыл алынат.

(Абитуриенттер 2020 жана 2021-жылдардагы YÖS (Чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен тапшыра алат.)

Белгиленген мөөнөттөн кечиккен документтер кабыл алынбайт.

“Негизги үйрөнүү жөндөмү” сынагы **түрк, англис, орус, грузин жана арап тилдеринде** болот.

“Негизги үйрөнүү жөндөмү” сынагы үчүн алгачкы документ тапшыруу процесси Ардахан шаарындагы Ардахан университетинин Түрк тилин үйрөтүү борборунда (TÖMER) 2021-жылдын 26-июлунан ошол эле жылдын 17-сентябрына чейин жүрөт.

Ал эми “Негизги үйрөнүү жөндөмү” сынагы үчүн кошумча документ тапшыруу процесси Ардахан шаарындагы Ардахан университетинин Түрк тилин үйрөтүү борборунда (TÖMER) 2021-жылдын 21-сентябрынан ошол эле жылдын 14-октябрына чейин жүрөт.

2) Окууга тапшыруу үчүн абитуриенттерден төмөнкүдөй шарттар талап кылынат:

а) Орто мектептин бүтүрүүчүлөрү (мектепте же лицейде акыркы жылы окуп жаткандар) жана орто мектепти, же лицейди бүтүргөндөр:

1) Чет өлкөлүктөр;

2) Туулгандан бери түрк жараны болуп бирок кийин Ички иштер министрлиги тарабынан жарандыктан чыгууга уруксат алгандар жана ошол түрк жарандыгынан чыккандыгы тууралуу маалымкатта бойго жете элек балдарынын Түрк жарандыгы мыйзамына ылайык берилген укуктарынын колдонулушу менен байланыштуу маалымкатка ээ экендигин күбөлөндүргөндөр;

3) Чет өлкөнүн жараны болуп жүрүп кийин Түркия Республикасынын жарандыгын алгандар жана ушундан улам кош жарандуулук статусуна ээ болгондор;

4) Түркия Республикасынын жараны болуп бирок орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдө окугандар (буга орто

мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдөгү түрк мектептеринде окугандар да кирет);

5) Түндүк Кипр Түрк Республикасы жараны болуп Түндүк Кипр Түрк Республикасында жашап жана Түндүк Кипр Түрк Республикасында орто мектепти бүтүргөн GCE AL (The General Certificate of Education - Advanced Level) сынагынын жыйынтыгына ээ болгондор жана 2005–2010 жылдардын арасында башка өлкөлөрдөгү коллеж, лицейлерде окуп GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгон же ээ боло тургандардын арыз-документтери кабыл алынат.

б) Абитуриенттерден

1) Түркия Республикасынын жараны болуп, орто мектепти толук түрдө Түркияда же Түндүк Кипр Түрк Республикасында бүтүргөндүн,

2) Түндүк Кипр Түрк Республикасынын жарандарынын (орто мектепти Түндүк Кипр Түрк Республикасында бүтүргөн GCE AL жыйынтыгына ээ болгондор жана 2005-2010-жж. арасында башка өлкөлөрдөгү орто окуу жайларына катталып, билим алып, GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгон же ээ боло тургандар эмес)

3) Бул статьянын 2-беренесинин а) бөлүмүнүн 2-номерлүү ич бөлүмүндө белгиленгендей туулгандан эле Түркия Республикасынын жараны болгон кош жарандуулардын, (орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдөгү мектептерде окугандар / орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасынан башка чет өлкөлөрдөгү түрк мектептеринде окугандар эмес)

4) Түндүк Кипр Түрк Республикасынын да жараны болгон кош жарандуулардын (орто мектепти толугу менен Түндүк Кипр Түрк Республикасында бүтүргөн GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгондор жана 2005–2010 жылдардын арасында башка өлкөлөрдөгү коллеж, лицейлерде катталып окуп GCE AL сынагынын жыйынтыгына ээ болгон же ээ боло тургандар эмес)

5) Түркиядагы элчиликтердин карамагындагы мектептерде жана Түркиядагы чет элдик лицейлерде билим алган Түркия Республикасынын жараны болгон же болбосо ушул статьянын 2-беренесинин а) бөлүмүнүн 2-номердүү ич бөлүмүндө белгиленгендей туулгандан эле Түркия Республикасынын жараны болгон кош жарандуулардын арыз-документтери кабыл алынбайт.

Ардахан университетине 26/07/2021 – 17/09/2021 күндөрүнүн арасында арыз-документтерин тапшырган абитуриенттердин сынактары ошол эле күндөрдө (26/07/2021 – 17/09/2021) жумуш убактысында болот. Сынактан ийгиликтүү өткөн абитуриенттерди окуу жайга жайгаштыруунун жыйынтыгы 2021-жылдын 20-сентябрында чыгат жана окуу жайга каттоо процесси ошол эле жылдын 10-октябрына чейин (жумуш убактысы аяктаганга чейин) негизги квотанын алкагында уланат.

Университетибизге студенттерди жайгаштыруунун баштапкы процессинде ашып калган орундар үчүн 21/09/2021 – 14/10/2021 күндөрүндө Ардаханга келип дароо арыз- документтерин тапшырган абитуриенттер ошол эле күндөрү сынакка киришет жана кошумча кабыл алуу, кошумча каттоо иштери жүргүзүлөт.

Ардахан университети тарабынан баштапкы кабыл алуу процесси үчүн 26/07/2017-17/09/2021 күндөрү аралыгында өткөрүлүүчү АРУЧӨССтагы (Ардахан университети чет өлкөлүк студенттер сынагында) Түрк тилин билүү деңгели боюнча 100 баллдык баалоо системасынан эң аз дегенде 50 балл алышы керек. Түрк тилин билүү деңгели боюнча сынакта эң төмөнкү чектен өтө албаган абитуриенттер менен Түркияда Жогорку окуу жайлардан Түрк тилин билүү деңгели боюнча сертификаты болбогон абитуриенттерге окуу жайыбыздын Түрк тилин үйрөтүү, практикалоо жана изилдөө борборунда (TÖMER) 1 жыл милдеттүү түрдө Түркчө даярдоо курсу берилет.

Түркиядагы жогорку окуу жайларынын биринен Түрк тилин жетиштүү деңгээлде билет деген сертификатын алган абитуриенттер Ардахан университетинин Түрк тилин билүү деңгели боюнча сынагына кирбейт.

Окуу жайыбызда **Баштапкы кабыл алуу** процесси үчүн **26/07/2017 – 17/09/2021** даталарынын аралыгында өткөрүлүүчү АРУЧӨССтагы (Ардахан университети чет өлкөлүк студенттер сынагында) “Негизги үйрөнүү жөндөмү” боюнча сынакта абитуриент университетибиздеги бөлүмдөрдүн бирөөнө кирүүсү үчүн 100 баллдык баалоо системасынан эң аз дегенде 40 балл алышы керек.

Ошондой эле окуу жайыбызда **Кошумча кабыл алуу** процесси үчүн **21/09/2021 – 14/10/2021** күндөрүнүн аралыгында өткөрүлүүчү АРУЧӨССтагы (Ардахан университети чет өлкөлүк студенттер сынагында) “Негизги үйрөнүү жөндөмү” боюнча сынакта да абитуриент университетибиздеги бөлүмдөрдүн бирөөнө кирүүсү үчүн 100 баллдык баалоо системасынан эң аз дегенде 40 балл алышы керек.

Түрк тилин билүү деңгели боюнча тест окуу жайга жайгаштыруу жана каттоо процессинде көңүлгө алынбайт.

Түрк тилин билүү даражалары:

а) С1 жана С2 даражасы: Түрк тилин жетиштүү деңгээлде билет, өзү каалаган кайсы программага кабыл алынуу мүмкүнчүлүгү жетсе ошол программада окууга каттала алат.

б) В1 жана В2 даражасы: Түрк тилин билүү деңгээли жетиштүү эмес, бирок кыска мөөнөттө өздөштүрө алат. Бул деңгээлдеги студенттер түрк тили курсунда кошумча билим алуу шарты менен өзү каалаган кайсы программага кабыл алынуу мүмкүнчүлүгү жетсе ошол программада окууга каттала алат. Бул деңгээлдеги студент 3-окуу жылынын башталышына чейин түрк тилин билүү

деңгелин C1 жана C2 даражасына жеткирип аны тийиштүү документ акылуу күбөлөндүрүшү керек. Эгер бул убакыттын соңунда түрк тилин билүү деңгели дагы деле B1 – B2 даражасында болсо, анда ал аны C1 – C2 даражасына жеткиргенге чейин окуу процессин уланта албайт.

в) **A1 жана A2 даражасы:** Түрк тилин жетиштүү деңгээлде билбейт. Бул деңгээлдеги студент түрк тили курсунан окууга тийиш. Бул абалдагы студент 3-окуу жылынын башталышына чейин түрк тилин билүү деңгелин C1 жана C2 даражасына жеткирип аны тийиштүү документ акылуу күбөлөндүрүшү керек. Түрк тилин билүү деңгелин C1 – C2 даражасына жеткиргендер үчүн а) беренеси, B1 – B2 даражасына жеткиргендер үчүн б) беренесинин талаптары ишке ашырылат.

ARUЧӨСС Түрк тилин билүү даражалары жана балл аралыктары төмөнкүдөй:

ARUЧӨСС Түрк тилин билүү даражалары	Балл аралыктары	Түшүндүрмөлөр
C2	90-100	Түрк тилин жетиштүү билет
C1	80-89	Түрк тилин жетиштүү билет
B2	65-79	Түрк тилин кыска убакытта жетиштүү деңгелде үйрөнүшү мүмкүн
B1	50-64	Түрк тилин кыска убакытта жетиштүү деңгелде үйрөнүшү мүмкүн
A2	25-49	Түрк тилин жетиштүү билбейт
A1	0-24	Түрк тилин жетиштүү билбейт

- **SAT 1** сынагынан жалпысынан 1100 балл, математикадан эң аз 600 балл; 2019-2021 жылдарынын аралыгында 2 жылдык мөөнөт менен чектелген сынак баллы.
- **GCE (A level)** сынагынан эч болбосо бирөө тапшыра турган программа менен байланыштуу болуп эң аз дегенде 3 тема боюнча A даражасында болуу;
- **ACT** сынагында; Математика (Math), табигый илимдер (Science Reasoning) жана жалпы (Composite) балл катары эң аз 24 балл;
- Йордания жана Палестинада өткөрүлгөн Tawjihi сынактарында табигый илимдер боюнча бардык сабактардын сынактарынан орточо балл эң аз 90 болуу,

- Ливанда өткөрүлгөн бакалаврият (Baccalaureat Libanais) сынактарында табигый илимдер тармактары боюнча дипломундагы орточо баасы эң аз 15,
- Улуттар аралык бакалаврдык даражадагы дипломго ээ болуу жана дипломундагы орточо баасы эң аз 30,
- АБИТУР (АБИТУР-Германия) даражасы эң көп 3, Matura (Матура-Австрия) даражасы эң көп 3,
- Сирияда өткөрүлгөн Al-Shahada-Al Thanawiyya (Baccalaureate) сынагында табигый илимдер (Scientific Stream) боюнча 240 баллдан инженердик факультеттерге кирүү үчүн эң аз 190, ал эми башка факультеттерге кирүү үчүн эң аз 175 балл,
- Француз бакалавры дипломунун баасы эң аз 12,
- Кытай Эл Республикасында өткөрүлгөн Гаокао сынагында (тапшырылган программаларга жараша) 750 баллдан эң аз 540 балл

2019-жылдын 18-декабрындагы Ардахан университетинин сенатынын чечими:

Ардахан университетинин Чет өлкөлүк студенттер сынагынын 2809 номерлүү Жогорку Билимберүү мекемелеринин уюмдук мыйзамына ылайык негизделген Мамлекеттик университеттердин Чет өлкөлүк студенттердин сынагы менен тең (бирдей) кабыл алынышынын туура болооруна; **Абитуриенттер 2020 жана 2021-жылдардагы YÖS (Чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен тапшыра алат.**

2020-жылдын 16-декабрындагы Ардахан университетинин сенатынын чечими:

Ардахан университетинин Чет өлкөлүк студенттер сынагынын **Бардык Вакыф (Фонд) университетинин** Чет өлкөлүк студенттердин сынагы менен тең (бирдей) кабыл алынышынын туура болооруна;

АРУЧӨССТҮН МАЗМУНУ

Ардахан университети чет өлкөлүк студенттердин сынагында;

Негизги үйрөнүү жөндөмү сынагы: 80 Математика суроосу (сынак мөөнөтү 2 саат),

Түрк тилин билүү сынагы: 50 Түрк тили суроосу (сынак мөөнөтү 1 саат) болот.

Түркияда жогорку билим берүү мекемелеринин бардык деңгээлинде билим ала турган чет өлкөлүк студенттердин кирүү жана жашоо уруксатын алыш үчүн жасала тургандар;

- Чет өлкөдө жасала турган иштер (Паспорт иштери)

- Өлкөбүзгө келгенден тартып жасала турган иштер (жашоо уруксаты)
- Жашоо уруксатын алгандан кийин жасала турган иштер (кабар берүү, билдирүү)

Чет өлкөдө жасала турган иштер (Паспорт Иштери)

Университетибизде билим алуу үчүн документтерин тапшырган чет өлкөлүк студенттердин дарегине кабыл алынгандыгы тууралуу чакыруу каты жөнөтүлөт. Студенттер бул каттын негизинде өз өлкөлөрүндөгү тиешелүү мекемелерге кайрылып чет элдик паспорт даярдагышат.

Түркияда билим алуу мөөнөтү боюнча жашоосун материалдык жактан камсыз кыла тургандыгын далилдей турган документ (банк эсеби, стипендия ж.б.) керек.

Өкүлчүлүк тарабынан кошумча документтер талап кылынышы мүмкүн.

Өлкөбүзгө келгенден тартып жасала турган иштер (жашоо уруксаты)

Түркияга кирген күндөн тартып, 30 күн ичинде төмөндө көрсөтүлгөн документтер менен билим ала турган аймактын Облустук көч башкаруу директорлугунун чет өлкөлүкөр бөлүмүнө арыз менен кайрылып, чет өлкөлүктөгө бериле турган жашоо уруксаты алышы керек.

- а) Жогорку окуу жайынан берилген кабыл алынгандыгы жана каттоодон өткөндүгү тууралуу же буга тең даражадагы документ,
- б) Узун мөөнөттүү жана жарактуу паспорт,
- в) Түркияда билим алуу мөөнөтү боюнча жашоосун материалдык жактан камсыз кыла тургандыгын далилдей турган документ (банк эсеби, стипендия ж.б.),
- г) Жыл сайын расмий газетада жарыяланган жашоо уруксатынын акысы,
- д) Керегине жараша кошумча документтер талап кылынышы мүмкүн.

Жашоо уруксатын алгандан кийин жасала турган иштер (кабар берүү, билдирүү)

- а) Билим алуу максаты менен жашоо уруксаты алган чет өлкөлүк студенттер 1 күн ичинде Облустук көч башкаруу директорлугунан Түркия Республикасынын атайын кимдигин (Т. Р. кимдик) тастыктаган номерин алуулары керек.
- б) Жашоо уруксатынын мөөнөтүн узартууну каалаган чет өлкөлүк студенттер жашоо уруксатында көрсөтүлгөн мөөнөттөн кечиктирбей же мөөнөтү бүткөндөн кийинки 15 күндүн ичинде Облустук көч башкаруу директорлугуна арыз менен кайрылып, уруксаттын мөөнөтүн узартуулары зарыл.
- в) Окууну бүтүргөндө, каттоосун, окуу жайы менен байланышын үзгөндө, сабак калтырганда ж.б. абалдарда келип чыккан өзгөрүүлөрдү **15 күндүн** ичинде,

дареги алмаштырылган болсо **48 сааттын** ичинде Облустук көч башкаруу директорлугуна билдириши зарыл.

- г) Жашоо уруксаты китепчесиндеги маалыматтар өчүп же бузулуп калса, же болбосо жоголуп кеткен учурларда дароо Облустук көч башкаруу директорлугуна арыз менен кайрылып, жаңысын алуусу керек.
- е) Студенттер Облустук көч башкаруу директорлугунда жашоо уруксаты жана Т. Р. кимдик номерин алуу иштерин бүткөргөндөн кийин каттала турган университеттен убактылуу студенттик справка алып Социалдык Коопсуздук министрлигинин облустагы өкүлчүлүгүнө кайрылып Жалпы ден-соолукту камсыздандыруу келишимин түзүшү керек.

ТОЛУК ТҮРДӨ КАТТОО ПРОЦЕССИ

- Университетибизде толук түрдө билим алууга мүмкүнчүлүк алган чет өлкөлүк студенттерге убактылуу студенттик справка берилип Облустук көч башкаруу директорлугуна жиберилет жана ал мекемеден жашоо уруксаты алынат. Жашоо уруксатын алган чет өлкөлүк студенттерге Облустук көч башкаруу директорлугу Т. Р. кимдик номерин 1 күндүн ичинде берет.
- Жашоо уруксаты жана кимдик номерин алган чет өлкөлүк студенттерге кайрадан убактылуу студенттик справка берилип Жалпы ден-соолукту камсыздандыруу келишимин түзүшү үчүн алар Социалдык Коопсуздук министрлигинин облустагы өкүлчүлүгүнө жиберилет. Жалпы ден-соолукту камсыздандыруу келишими 1 күндүн ичинде толугу менен даяр болот.
- Жашоо уруксаты, Т. Р. кимдик номери жана Жалпы ден-соолукту камсыздандыруу келишими боюнча бардык процедуралары бүткөн студент толук түрдө каттоодон өтөт.
- Толук каттоодон өткөн чет өлкөлүк студенттердин өздүк тиркемеси тиешелүү факультеттердин студенттик бөлүмдөрүнө жөнөтүлөт.
- Толук каттоо процесси аяктагандан кийин толук каттоодон өткөн чет өлкөлүк студенттердин билим алуусу тууралуу маалыматтар Облустук көч башкаруу директорлугуна жана Социалдык Коопсуздук министрлигинин облустагы өкүлчүлүгүнө атайын расмий кат аркылуу жиберилет.

ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК СТУДЕНТТЕРДИ КАТТОО УЧУРУНДА ТАЛАП КЫЛЫНГАН ДОКУМЕНТТЕР

Мектепти аяктагандыгын күбөлөндүргөн аттестаттын түп нускасы жана анын өлкөсүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же өкүлчүлүгү тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү,

Аттестаттын түп нускасынын түрк лицейлеринен алынган дипломдор менен тең даражада экенин белгилеген Түркия Республикасы Улуттук билим берүү

министрлиги же болбосо өлкөлөрүндөгү Түркия Республикасынын элчилигинден алынган **теңдик маалымкаты**,

Аттестатта тиркелген **баа көрсөткүчүнүн түп нускасы** жана анын өлкөсүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же консулдугу тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү,

Расмий түрдөгү жеке күбөлүгүнүн же паспортунун өздүк маалыматтары жайгашкан барагынын өлкөлөрүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же өкүлчүлүгү тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү,

АРУЧӨСС сынагына тең катары кабыл алынып бекитилген Сынак жыйынтыгы (Абитуриенттер 2020 жана 2021-жылдардагы YÖS (Чет өлкөлүк студенттер сынагы) сынагынан алган баллы менен тапшыра алат.)

Салым акчасы төлөнгөндүгүн күбөлөндүргөн банк квитанциясы, (каттоо учурунда талап кылынат)

Эл аралык стандартта чет тилин билгендигин жана түрк тилин жетиштүү деңгээлде билгендигин тастыктаган документ өлкөлөрүндөгү Түркия Республикасынын элчилиги же консулдугу тарабынан мөөрлөнгөн түркчө үлгүсү (эгер бар болсо кабыл алынат),

10 даана паспорттук сүрөт.

Т.С. кимдик номери (Түркияда Облустук Көч башкаруу директорлугу тарабынан 1 күн ичинде алынат.)

Жалпы Ден-соолук Камсыздандыруу документи (Түркияда Социалдык Коопсуздук министрлигинин Облустук өкүлчүлүгү тарабынан 1 күндө алынат)

АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ

ЧЕТ ӨЛКӨЛҮК СТУДЕНТТЕР СЫНАГЫНА ТЕҢ КАТАРЫ КАБЫЛ АЛЫНГАН СЫНАКТАР

УНИВЕРСИТЕТТИН АТЫ	СЫНАКТЫН АТЫ	СЕНАТ ЧЕЧИМИНИН КҮНҮ:
2809 НОМЕРЛҮҮ ЖОГОРКУ БИЛИМБЕРҮҮ МЕКЕМЕЛЕРИНИН УЮМДУК МЫЙЗАМЫНА ЫЛАЙЫК НЕГИЗДЕЛГЕН МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТТЕРДИН БААРЫ	МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТТЕРДИН YÖS (Чет өлкөлүк студенттер сынагы) СЫНАКТАРЫ	18.12.2019
ТҮРКИЯДАГЫ ВАКЫФ (ФОНДДУК) УНИВЕРСИТЕТТЕРДИН БААРЫ	ВАКЫФ (Фондук) УНИВЕРСИТЕТТЕРДИН YÖS (Чет өлкөлүк студенттер сынагы) СЫНАКТАРЫ	16.07.2020

Өлкө ичинен жана чет өлкөдөн тапшыргандардын арыз-документтери Ардахан университетинин расмий веб сайтынын (www.ardahan.edu.tr) ÜBYS – Menü – Uluslararası Öğrenci Sınavı Başvurusu шилтемеси аркылуу кабыл алынат.

Белгиленген мөөнөттөн кечиккен документтер кабыл алынбайт.

Байланыш маалыматтары:

Ардахан университети Ректораты

Студенттик иштер башкармалыгы

Телефон: 0478 211 7575 (1286)